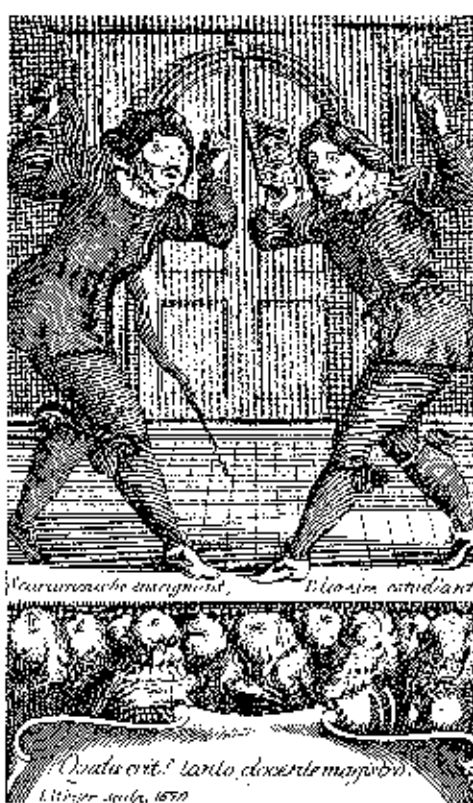

Gjenklang

Av PIERRE-LOUIS DUCHARTRE

Samtidig satirisk stik, der skal iatterliggere
Mottæres elevforhold til Scaramouche-Fiorilli.
Fiorilli svinger svæben; Eloinire-Motière
efterligner ham slavisk og ser sig endda i spejl,
hvad man i følge Riccoboni ikke må (se side 13).

Commedia dell'Arte har alltid hatt et grep om menneskenes innbilledningskraft på samme måte som vi drømmer med hemmelig glede om fjernliggende øydehav-øyur vi aldri har besøkt og hvis melodiske og duftende navn vi heller ikke kan plassere på noen flekk på verdenskartet.

Det er et åndelig Thélème utelukkende behodd av forunderlige og praktfulle kamerater som både er i stand til å føre subtile samtaler og gjøre de dristigste sprang. De er aldrig kjedelige for de er spekket med feit. Hos dem er altting så viselig innrettet. Den sjalu blir aldrig avskyelig for det hefe slutter alltid med at han blir satt på plass, overdynges med mel og iatterlige påfunn, så til og med hans mest utsluderte Intrigor munn-ner ut i en ballet hvor han selv opptrer med bane så lystig som noen.

Her møter vi ikke Othello, Hamlet, Fedra eller Chimène: disse karakterer med de mest eksepsjonelle følelser og tanker kværnende rundt i hjernen, eksisterer ikke her. Harlekin er ofte grov, men hans måte å hilse på tilfukket betaler til fulle alle hans små syndor. Brighella er litt av en slyngel, men han er dyktig til å spille på luth og fløyte. Når han løker med kniven er det ikke blod, men vin og skrup som flyter.

Commedia dell'Arte er en verden hvor enhver kan finne sitt yndlingssted. Poet, musiker, forfatter og malere med de mest forskjelligartede talenter har her møtt hverandre i en fellea kjærlighet. De har oppsøkt den, i likhet med de mektige prinser av Frankrike og Italia, som dengang ikke unnlot å tigge om et nytt besøk av de høyt elskede gjestene og

som til og med dro over fjellene for å gjenå dem hurtigst mulig.

Hortugen av Parma gav sin vogn til Scaramuccia, Verlaine gav italienerne den mest overdådige gave "Fåtos Galant-ten". Holder man boken opp til øret hører man som fra dyppet av en konkyte, cusingen av Commedia dell'Artes gitarer og røster. Hvis Isabella forlot skyggetedene hvor "maskene" hviler for nok engang å gifte seg med Lello, så ville stimle sammen ved kirken i et anakronistisk opptog de mest forskjelligartede personligheter, levende og døde om hverandre: Rabelais, Montaigne, Apollinaire, Max Jacob, Jean Cocteau, Gillot, Mollère og Marivaux; Caliot, Aloysius Bertrand, de Gelin og Picasso; Gordon Craig, Baudelaire, Saint-Simon og George Sand; Watteau, de Brosses, Lancret, Cézanne. Patet, Tasso, Shakespeare, G. D. Tiepolo, Gérard d'Houville, Brunelleschi, Severini, Derain, Goldoni og Gozzi som aldrig slutter å munnhugges.

Hegnere ville slå om seg med vittigheter for å forstyrre bryllupskortesen og Roland Manuel betjene orgelet og spille sin "Isabelle og Pantalone" fra Trianon Lyrique. Medlemmene av Piccolo Teatro og Jacques Fabris ensemble ville danne korpguttene opptog og svinge sine røkelseskar. Så kommer danserne, mairne og dekoratørenes laugsforeninger. Jeg ser også den kjære "Charlie" skli mer enn en gang på kirkeplasse, hans innbildning gjør den såpeglatt. Kirken vil være på birstepunktet av alle disse mennesker som på en eller annen måte har æret Italienerne. Alle de som brølte av

latter når de hørte italienerne vil ha adgang. Det vil være en internasjonal forsamling av prinser og lærogullar, medlemmer av det verdige borgerskap og alminnelige avirebradre, forrenne damer og atore kurtisaner.

Jacques Copeau, Louis Jouvet, Dullin, Jean-Louis Barrault, Faubert, praktisk talt alle store regissører som fremdeles tror på adelskapet i skuespilleryrket, har blitt hjemmekt av Commedia dell'Arte. Alene improvisatoren er en hel skuespiller. Å danne en trupp av improvisatorer er i sannhet en meget krevende og besværlig oppgave som gir de største skuffelser. Ytterst få skuespillere formår dette. Det kreves at de på en og samme tid er skolerte og fantasirike, behersker kroppen såvel som tanken, er mimikere, dansere og musikere. Og så til slutt har den egenskap som ikke kan improviseres. Men hvilket praktfull mål.

La et nytt teater bli skapt som apringer ut fra Commedia dell'Arte uten å være en kopi. De gamle modeller skal bli byttet ut med nye som snakker sitt miljøes språk, typer som har alle de knep, tol, vaner, draklor og bevegelser som finnes innenfor deres yrke eller sosiale miljø. Vi skal gi dem masker. Pantalone var en venetiansk kjøpmann, vi skal ha en Industriherre eller en forretningsmann som er forelsket i alle sine kontordamer. Det lægende atom har erstattet kiyetersprøyten, men doktoren eksisterer stadig. Har ikke Chaplin allerede skapt en universell figur etter Harlekin? Når vil vi få se at det formes ennå fler av dem som gjengir vår menneskelighet?